

De *Postryder* vershynt s' dingsdags, s' dondersdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

En blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reclamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN, DEN 14 OCTOBER.

Nog iets over de veesiekte.

Het gouvernement heeft veelerlei maatregelen genomen tegen het verspreiden der runderpest die in de hollandsche veestallen zoo groote schade aenricht. Doch onder deze maatregelen zyn er verschillende die geheel tegenstrydig zyn met de belangens der landbouwers.

Volgens de ministerieele onderrigtingen heeft de burgemeester en de veerarts het regt, niet enkel om de dieren doen af te maken die van de ziekte zyn aengedaen, maar zelfs diegene die verdacht zyn of die eenige voortekens zouden te kennen geven. Dan worden de beesten afgestoken en de eigenaar krygt de twee derden der waarde terug.

Veronderstellen wy dat twee pachters hetzelfde getal hoornbeesten bezitten: by den eenen zyn alle dieren *ziek*, by den anderen zyn zy slechts *verdacht* zonder dat de ziekte zich vertoont heeft. In deze twee gevallen kan de overheid bevelen dat alle dieren der beide stallen afgemaakt worden en de twee pachters zullen juist dezelfde som tot vergoeding bekomen. Zulks is in het geheel niet regtvaardig: aen den eenen pachter ontnemt men eenen hoop zieke beesten die niet meer konden gered worden en die bygevolg geene waarde hebben, by den anderen slagt men dieren die gezond zyn, men ontnemt hem een kudde beesten die door geene ziekte aengerand waren en die hy met groot voordeel aen den slagter kon verkoopen.

Eene andere ongerymdheid die noch hoofd noch staert heeft is de volgende. De overheid doet voorzichtigheids halve eene heest afsteken die niet ziek is; zy laet den pachter toe het vleesch te verkoopen, maar zy dwingt hem het vel verscheidene meters diep onder den grond te begraven. Waerom, zoo het vleesch niet schadelijk voor de gezondheid is, kan dan het vel schadelijk zyn? Men laet toe van het vleesch der afgemaakte dieren te eten, maar men verbiedt het vel aen den looyer te verkoopen. Het schynt dan dat het minder gevaerlyk is het vleesch der afgemaakte beesten te eten dan schoenen te dragen die van hun vel gemaekt zyn. Die onderscheiding tusschen het vleesch en het vel verdiende wel een woord uitlegging van wege het bestuur.

Ondertusschen wordt de arme landbouwer noodlottig en zyne belangens getroffen, eers tens omdat hy weinig of niets kan krygen voor het vleesch van een dier dat uit rede van veesiekte is afgemaekt, ten tweede omdat hy het vel moet verliezen dat dikwyls het tiende gedeelte der waarde van het beest vertoont.

VAN PAESCHEN TOT SINKEN.

EENE DUITSCHE DORPSGESCHIEDENIS.

(Vervolg)

VIII.

Sedert Paeschien had er op den duur zulk een koude Noord-Oosterwind gewaaid, dat het, ondanks de steeds hooger ryzende zon, maar niet recht warm wilde worden, en de boeren begonnen luide te klagen dat hunne zaaiplanten niet vooruit kwamen. 's Avonds voor Sixen kwam er echter verandering. Een zoete zuiderwind waaide op eens als een verwarmde levensadem over de kwynende velden en de tot nu toe zoo strakke hemel werd met een' doorschynenden wolkenluiser overlekt.

Wanneer een feest onder het genot van schoon weer aanvangt, heeft het voor de menschen altyd dubbele waarde. Dit was dan ook nu het geval. Er ontstond eene recht feestelyke stemming by de dorpsbewooners en wel voornamelyk by het jonge volk. Het vrolyke gelaet der meisjes en het gejuich der knapen, vervulde het gansche dorp. Neubruch had dan ook nog eene byzondere oorzaak om zich over het schoone weer te verheugen; het was dit jaer aen de beurt om het *Sinxenbier* te geven.

Sedert vele jaren namelyk hadden zes of acht dorpen zich verbonden om, elk op zyne beurt, den tweeden Sinxendag, door een optocht en dansparty op de weide feestelyk te vieren. De knapen van Neubruch waren reeds sedert een paar weken gelukkig geweest om de weide te overdekken en alles te bezorgen wat voor het feest benodigd was. Het was by deze bemoeijingen echter zonderling toegegaan. De

By koninklyk besluit van den 11 oktober, worden ingang en doorvoer verboden van de schapen, alsmede de versche huiden en anderen afval dezer dieren, langs onze zee Grenzen en langs de vastlandsche grenzen van de zee tot aen Gemeenick uitsluitelyk.

Het verslag van M. den minister van binnenlandsche zaken, welk dit besluit vooraf gaet, bestatigt dat de maatregelen genomen ten einde de uitbreiding van den besmettenden typhus te beletten, met volkomen goeden uitslag bekroond zyn geworden. Maer de opmerkingen der mannen van de kunst, hebben bewezen dat deze ziekte van de ossen tot de schapen, en van deze tot de runderen zich kan overmaken, en het was van aenbelang maatregelen te nemen om de tot hiertoe bekomen goede uitslagen niet in gevaer te brengen.

Tentoonstelling van Bilsen.

Tyd en plaatsgebrek hebben ons tot heden niet toegelaten van melding te maken van de landbouw tentoonstelling die den 4 dezer maand te Bilsen heeft plaats gehad. Deze tentoonstelling ingerigt door het provinciaal landbouwgenootschap heeft de algemeene verwachting overtroffen.

In de gemeente school waren de landbouwwerktuigen gerangschikt; onder deze bemerkte men vooral degene tentoongesteld door M. Waroux van Tongeren. Het ware te wenschen dat de sekte van Bilsen eenige der nuttigste werktuigen zocht te koop, om ze voor eenen bepaelden tyd ter beschikking te stellen der landbouwers die zulks zouden verlangen. De landbouwers in het algemeen haesten zich niet zeer om nieuwe werktuigen te koop. Het is niet genoeg van een nieuw machien den dag der expositie onder hunne oogen doen te werken. Zy zyn slechts overtuigd van het voordeel der nieuwe machienen wanneer zy deze door eigene ondervinding hebben kunnen oordeelen.

Twee groote en luisterryk versierde zalen waren gevuld met de verschillende graansoorten, voederplanten, legumen en fruit. Hetgeen vooral de oogen tot zich trok, was eene collectie fruit zoo als appelen, peeren enz. tentoongesteld door M. den directeur der boomkwekery van Haalen; schoone verzamelingen van aerdpappelen waeronder eene die uit 63 verschillende soorten bestond, eene schoone verzameling van 14 varieteyten karooten en een schoone keus van wortel en voederplanten tentoongesteld door M. de Mathys van Hoesselt.

Ook moeten wy melden een schoon specimen hooi van Fromental van 1 meter 70 c. hoogte en andere voedergewassen tentoongesteld door M. Lowet pastoor te Gellick.

De moes-hovenierdyerlyk mer te verlangen. Doch wanneer men rekening houdt van de aenhoudende droogte, en van den worm die de

opgewondenste knapen van het dorp, met Barthel aen het hoofd, hadden zich nergens aen laten gelegen liggen en in de herberg was er geen woord over gesproken; daer had men zich maar steeds over de aenhangige zaak van den predikant en den opzichter onderhouden. 's Avonds voor Sixen was nu alles voor het feest in gereedheid. De ingang tot de weide was met meien bezet, het hier en de muzikanten waren besteld en bewooners der naburige dorpen uitgenoodigd; ja zelfs de roode linten voor de paerden en de strikken, waerop de knapen zich tooien moesten, lagen gereed. De jonge boeren zwierven nu nog wat rond en wachten den nacht af om dan het aengenaemste werk dat het feest hun te doen gaf, het mei-planten, aen te vangen.

De zoete Sinxennacht lag eindelyk als een schoone lentedroom over het woud. De hooge boomen staken krachtig af tegen den nu weer helder blauwen met ontelbare sterren bezaiden hemel. De maneschyn en de glans der sterren, straelden als breede zilveren linten door het jeugdijg lover. De frische buslucht werd met de geuren van miljoenen ontluikende knoppen en bloemen vervuld, ja de atmospher wekte alom zulke streelende gevoelens op, dat de vogels niet slapen konden van lentegenoten liefdesmart, en ze nog lang hun geschal en geschater door het bosch halden doen hooren.

Tegen middernacht weerklonken snel achter een eenige byslagen en vervolgens vernam men het kraken van een langzaam omvallenden boom. Kort daarna slopen eenige mannylike gedaenten met een mei beladen het bosch uit en begaven zich naar het dorp.

Tamelyk diep het woud in, zalen om dezen

hofplanten benadeeld heeft, dan moet men nog zeggen dat dit gedeelte der tentoonstelling merkwaardig was.

De tentoonstelling van vee was onder alle opzichten aenzienlyk. De paerden, de koeijen, de varkens enz., waren talryk en konden zonder vrees in de grootste wedstryden van het land naar den prys dingen.

M. de gouverneur der provincie heeft dit schoon feest met zyne tegenwoordigheid vereerd. Hy heeft met belangstelling de werktuigen en de andere tentoongestelde voorwerpen onderzocht en hy heeft de grootste blyken gegeven van zyne bezorgdheid voor alles wat raakt aen de belangens en den vooruitgang des landbouws, die groote bron van welvaert voor Limburg.

De uitleiding der prizen heeft plaats gehad onder het spelen der muziek-societeyt van Bilsen waerna de uitgenoodigden plaats genomen hebben aen de banket tafel.

O. L. V. kerk te Tongeren.

Sedert dat onze stad aen den yzeren weg verbonden is, ziet men dagelyks meer en meer vreemdelingen onze oude Lieve Vrouw kerk komen bezoeken en de kunstvoorwerpen bewonderen welke onze trotsche tempel bevat.

Onder de bezoekers die verleden week hier aengekomen zyn hebben wy bemerkt MM. Chalon, Piot en Deurte, werkelijke leden der koninglyke commissie der monumenten, vergezeld van M. den bouwmeester Jaminé zoon, en van M. Rousseau, secretaris dezer commissie die de kleine fraeye kerk van Berg by Tongeren waren gaen bezichtigen. Verleden dingsdag hebben deze heeren O. L. V. kerk van Tongeren bezocht en in tegenwoordigheid der leden van den fabriekraad en der briefwisselende leden van Tongeren, hebben zy met veel belangstelling de werken der restauratie onderzocht. Het koor en de nieuwe gekleurde vitralen hebben byzonder hunne aandacht gevestigd.

's Anderendaegs werd onze hoofdkerk bezocht door M. Reichenspergen, raedsheer by het hof van beroep van Keulen. Deze beroemde oudheidskundige heeft 3 uren besteed aen het onderzoek onzer oude collegiaal en haren schat. De relikwie-kas van het H. Kruis dragende het afbeeldsel der tien eerste bisschoppen van Tongeren, die der H. Ursula, en vooral het nieuw altaer hebben aenhoudend de aandacht geboeid van dezen kundigen man die eene der eerste plaatsen bekleedt tusschen de voortzetters van de restauratie der cathedraal van Keulen.

Men schryft ons uit Millen :

Onze kermis is dit jaer verheerlykt geweest door een groot kerkelyk feest. Na eene om

tyd twee boerenknapen op een gevelden boomstam en hadden meien en blanke bylen naest zich liggen.

— Maer wat zullen wy hier nu zitten en wachten! ik begin er byna by te geeuwen, zeide Gotlieb.

— Ja, hernam de ander, maer de kuiper heeft gezegd dat hy, die niet tegenwoordig was, ook geen deel aen den Pinksterbier mocht nemen.

— Nu, mynventwege, zeide Gotlieb, dan zal ik wachten, al was het tot morgen.

— Dat zal wel noodig zyn, want daer komt August Lange reeds aen.

— Goed dat ik u ontmoet, zeide een lange magere knaep, die nu van achter de boomen te voorschyn kwam. Hoort gy lieden niets?

— Ja, zeide Gotlieb, de kikvorschen kwaken.

— Och, lachte August, het zyn de leden van de zangvereniging, die de rivier af, langs den grooten weg zingende hier heen komen.

— Ja, zeide Gotlieb, die van de zangvereniging zyn er nu boven op en wy zullen ons by hen moeten aansluiten. Daer helpt niets tegen!

— Ja, Gotlieb, zeide de persoon die nevens hem zat, wy moeten de zaken nemen zoo als ze zyn, maer met uwe guitenstreken en straatdeuntjes kunt ge by hen niet te recht komen.

De predikant staet aen 't hoofd van het bestuur.

— En Barthel bevindt zich ook niet onder hen, voegde August er by.

— O, die heb ik gisteren gezien. Hy ging langs zyn korenveld. Eerst schudde hy met het hoofd, als wilde hy het van den hals afwerpen, toen hield hy zyne eene tuist en trok kwaedaerdig met de andere hand heele bosjes koren uit, even alsof het lieve goed hem ergerde.

— Ja, zeide de ander, voor dien sta ik niet

standigheids redevoering die de aenhoorders diep bewogen heeft, is M. de deken van Tongeren, bygestaan door een groot getal geestelyken, overgegaan tot de plegtige wyding van eene onzer drie klokken, die onder het luiden van den *Angelus* gebroken was en hergoten door M. Severinus Van Aerschoot op het gewigt van 2000 pond.

Onze eerbiedswaardige herder M. Smeets van Roosteren, aen wien wy grootendeels onzen nieuwen tempel te danken hebben, had voor peter en meter der klok gekozen, M. Henrotte, onzen burgemeester, en Meuf. Hermans weduwe van wylen den heer Coenegrachts, den waerdigen weldoener onzer gemeente.

Onze goede herder werkt yverig om onze kerk met nieuwe meubelen te versieren; zyn yver wordt ondersteund door zyne parochianen die zich groote opofferingen opleggen voor de voltrekking van onzen tempel die het sieraed onzer parochie is en de aandacht van alle vreemdelingen vestigt.

Sterfgeval.

Verleden donderdag is te Tongeren, na eenige dagen ziekte, overleden in den ouderdom van 20 jaren Meuf. Mathilde Meyers, jongste dochter van den achtbaren heer Meyers, commissaris van het arrondissement Tongeren. De plegtige lykdiens heeft dezen morgen om 11 uren plaats gehad in de Sint-Jans kerk. Eene groote menigte inwooners der stad en der omstreken woonden deze droeve plegtigheid by en bewezen door hunne tegenwoordigheid al het deel dat zy nemen in den rouw van eene der meest geachte familiën der stad.

Op de buitengewoone tentoonstelling van land- en hovingbouw voortbrengselen, te Brussel, ter gelegenheid der septemberfeesten door de koninglyke maatschappij van Limne geopend, heeft M. H. Schreiber, zaadhandelaar te Tongeren, den eersten prys van den 17^{en} kampstryd behaald, bestaende in eene zilveren medale voor de merkwaardigste toezending van 6 verschildige soorten suikergerende beelen. Zeven medelingers hebben aen dezen wedstrijd deel genomen.

— Het was verleden maandag vyftien jaer geleden dat onze welbeminde koningin Louisa-Maria in het Paleis van Oostende om half negen uren 'smorgens, (11 oktober 1850), is overleden.

De verjaring dier droevige gebeurtenis heeft, als naer gewoonte, de gelegenheid verschaft van eene godvruchtige bedevaert te doen naar de O. L. V. kerk van Larken, waer de laatste overblyfsels der koningin berusten.

De Koning die, deze laatste jaren, in persoon by die rouwvolle bedevaert met had kunnen aanwezig zyn, was er gisteren by tegenwoordig.

borg. Ergisteren heeft de nachtwaker hem aen de rivier zien staen, even alsof by er wilde in springen.

— 't Is toch maar weer, bevestigde August, hoogmoed komt voor den val. Maer ik begryp niet recht, waerom hy 't hoofd laet hangen. Het gerecht kan hem toch zoo veel vrees niet aen-jagen.

— Ik geloof dat ik het begryp, zeide Gotlieb. Sedert Lize's begrafenis is hy al somberder en somberder geworden. Lize zal hem in het graf tot zich trekken.

Men hoorde het gezang nu steeds nader komen en na eenige oogenblikken traden een aantal boerenknapen, die een schoon koor zongen, van achter eenen groep boomen naer hien toe.

— Weet gy waerom wy hier eene byeenkomst wenschten te houden? zeide een knappe boerenzoon, August Lange's broeder, die de aanvoerder van de knapen scheen te zyn. Wy wilden het mei-planten weder tot zyne vroegero bestemming terugbrengen.

De leden van de zangvereniging knikten met het hoofd en de anderen luisterden toe.

— Ja, zeide de knaep, in vroegere jaren werden slechts meien geplaat by de meisjes, die zich goed gedroegen, het zy de ryk, of arm, schoor of leelyk waren; doch dit werd dan ook alleen gedaan door den persoon die haer huwden wilde. By de meisjes op wier zedelyk gedrag aenmerkingen te maken waren, werd daerentegen een dorre rys gezet. In de laatste jaren hebben nu echter de slechte meisjes, steeds de schoonste meien gehad, en daerom stel ik voor dat van nu af iedere knaep by het meisje dat by eerlyk bemint, eenen mei voor de deur zal plant en dat het daerby blyve. Dan zal die mei het meisje